

PM

Global livsmedelstrygghet, handel och handelspolitik

2022

Innehåll

1	Inledning	2
1.1	Ökad global hunger de senaste åren.....	2
1.2	Stigande livsmedelspriser sedan 2020	3
1.3	Rysslands invasion av Ukraina har förvärrat situationen.....	3
1.4	Osäkerhet om situationen framåt, men risk för fortsatt höga priser.....	4
2	Rekommendationer från internationella organisationer	4
2.1	Främja globala samarbeten och gemensamma åtaganden	4
2.2	Stödja sårbara grupper och länder.....	5
2.3	Värna om öppen handel och väl fungerande marknader.....	5
2.4	Avstå från att använda exportrestriktioner.....	6
2.5	Stärka transparens, övervakning och policydialog	7
2.6	Insatser för att öka utbudet av livsmedel.....	8
2.7	Diversifiera livsmedelskällorna	8
2.8	Främja hållbar produktivitetstillväxt i jordbruket.....	9
2.9	Ställa om stödet till jordbrukssektorn för att bidra till hållbara livsmedelssystem	9
3	WTO:s arbete och global livsmedelsförsörjning	10
3.1	Det reguljära arbetet.....	10
3.2	Förhandlingsfunktionen	11
4	Möjliga vägar framåt på handelspolitikens område.....	11
4.1	Öka transparens och policydialog	12
4.2	Sprida evidens om exportrestriktioners effekter i de länder som använder dem	12
4.3	Sänka tillämpade MGN-tullar för livsmedel för att bidra till lägre priser	13
4.4	Bidra med idéer om reform av WTO:s regelverk för interna jordbruksstöd.	14
4.5	Stödja digitalisering av jordbruket genom handelspolitiken.....	14
4.6	Driva en handelspolitik som bidrar till klimatomställningen i jordbruket	15
4.7	Hitta former för diskussion om handelns roll för hållbara livsmedelssystem i WTO	16
4.8	Bevaka utvecklingsperspektivet i EU-diskussioner om krav på produktionsmetoder för import.....	16
	Källor	19

Global livsmedelstrygghet, handel och handelspolitik

Syftet med denna PM är att ge en överblick över kopplingarna mellan handel och livsmedelstrygghet samt att diskutera möjliga vägar att på det handelspolitiska området bidra till en stärkt global livsmedelstrygghet. Frågor som gäller den inre marknaden behandlas inte i denna PM.¹

I avsnitt 1 ges en kort introduktion om den försämrade globala livsmedelstryggheten och de höga livsmedelspriserna. Avsnitt 2 summerar rekommendationer från internationella organisationer för att stärka den globala livsmedelstryggheten. I avsnitt 3 behandlas kortfattat WTO:s arbete kopplat till livsmedelstrygghet. I det avslutande avsnitt 4 diskuteras möjliga vägar framåt inom handelspolitiken.

1 Inledning

De höga priserna för livsmedel, insatsmedel och energi, den ökade globala hungern och risken för fortsatt höga priser har lett till att livsmedelstrygghet står högst upp på dagordningen i internationellt samarbete. Så även i WTO där det senaste ministermötet, MC12, präglades av den pågående livsmedelskrisen.

1.1 Ökad global hunger de senaste åren

Antalet människor som lider av kronisk hunger har ökat de senaste åren och uppgick till 828 miljoner 2021.² Förutsättningarna för att nå målet ”ingen hunger” i Agenda 2030 har därmed försämrats. Enligt FN:s prognoser kommer 8 procent av världens befolkning att lida av kronisk hunger 2030.³ Orsakerna till denna negativa utveckling är flera. En huvudorsak är våld och väpnade konflikter. Andra viktiga förklaringar är ekonomisk nedgång, ökad fattigdom och högre priser i spåren av pandemin samt negativa konsekvenser av klimatförändringarna för jordbruksproduktionen. De underliggande strukturella orsakerna till livsmedelsotrygghet – fattigdom och ojämlikhet – har ytterligare förstärkt effekterna av de nämnda faktorerna.⁴

¹ Det finns dock problematiska tendenser i medlemsstaternas varureglering för livsmedel som kan innebära utmaningar för den inre marknaden.

² ”Kronisk hunger” innebär att en person inte kan konsumera tillräckligt med mat under en längre period för att upprätthålla en normal aktiv livsstil. [Global Report on Food Crises: acute food insecurity hits new highs \(fao.org\)](https://www.fao.org/publications/02/04/default.asp?lang=en&_id=5d911111-1111-1111-1111-111111111111)

³ FAO, IFAD, UNICEF, WFP and WHO. (2022). *The State of Food Security and Nutrition in the World 2022. Repurposing food and agricultural policies to make healthy diets more affordable.*

⁴ FAO, IFAD, UNICEF, WFP and WHO. (2021). *The State of Food Security and Nutrition in the World 2021. Transforming food systems for food security, improved nutrition and affordable healthy diets for all.*

1.2 Stigande livsmedelspriser sedan 2020

Livsmedelspriserna har stigit sedan mitten av 2020 till följd av ökad efterfrågan under återhämtningen efter covid-19-krisen i kombination med störningar och flaskhalsar i leveranskedjorna. Andra bidragande faktorer till de höga priserna var extremväder som lett till minskade skördar i flera länder samt snabba kostnadsökningar för energi och konstgödsel som är viktiga insatsvaror i jordbruket.⁵ Rysslands invasion av Ukraina förvärrade situationen genom att den ledde till ett minskat utbud av spannmål och oljeväxter på världsmarknaden från dessa två betydande exportörer. Att flera länder införde exportrestriktioner bidrog ytterligare till höga och mer volatila livsmedelspriser. De höga priserna har inte bara medfört ökad fattigdom och hunger utan även en ökad risk för social oro och politisk instabilitet i många länder.

Under mars 2022 nådde FAO:s prisindex för livsmedel den högsta nivån någonsin sedan priserna började att registreras i början av 60-talet, framför allt pga. de höga spannmålspriserna. Priserna har därefter gått ner för såväl vegetabiliska oljor som spannmål, delvis som en reaktion på att Indonesien återupptagit export av palmolja, att årets spannmålsskörd börjat bli tillgänglig från vissa länder samt avtalet *Black Sea Grain Initiative*.⁶ Prisnivån för livsmedel på världsmarknaden enligt FAO:s prisindex för livsmedel var dock fortfarande 8 procent högre i augusti 2022 än under samma månad 2021.⁷

1.3 Rysslands invasion av Ukraina har förvärrat situationen

Flera organisationer och länder framhåller att Ryssland genom sitt agerande använder livsmedel som ett vapen (*weaponizing food*) i kriget med Ukraina. Ryssland har förstört jordbruksmark, attackerat silos och blockerat Ukrainas hamnar för spannmålsexport i Svarta havet. Vidare har Ryssland tillämpat exportrestriktioner för såväl livsmedel som konstgödsel. Ryssland har genom invasionen av Ukraina och de effekter den har fått på livsmedelspriserna förvärrat en redan svår situation för framför allt importberoende fattiga länder. FN:s livsmedelsprogram har uppskattat att effekterna av Rysslands invasion kan leda till att antalet akut hungrande människor ökar med 47 miljoner människor (till totalt 323 miljoner).⁸

⁵ IEA (2022). *How the energy crisis is exacerbating the food crisis*. Commentary — 14 June 2022.

⁶ Avtal om säker transport av spannmål och livsmedel från ukrainska hamnar ingånget mellan Ryssland, Ukraina och Turkiet. Avtalet undertecknades 22 juli 2022.

⁷ FAO (2022). [FAO Food Price Index | World Food Situation | Food and Agriculture Organization of the United Nations](#);

⁸ WFP (2022). *Projected increase in acute food insecurity due to war in Ukraine*, 6 April 2022.

“Akut hunger” innebär att en person inte har möjlighet att konsumera tillräckligt med mat och där personens liv är i omedelbar fara.

1.4 Osäkerhet om situationen framåt, men risk för fortsatt höga priser

I dagsläget råder inte brist på livsmedel på en *global* nivå. Grundläggande problem är att utbudet av livsmedel inte finns tillgängligt där efterfrågan finns, vilket har resulterat i lokal brist i delar av världen, samt att många människor inte har råd att köpa tillräckligt med mat. De höga priserna på energi och konstgödsel försämrar möjligheterna för producenter att svara på de höga livsmedelspriserna genom att öka produktionen. Det talas därför om en risk för en andra våg av effekter på livsmedelspriserna under 2023 om skördarna blir lägre pga. mindre användning av konstgödsel. Då kan fler jordbruksmarknader påverkas av höga priser i större uträkning, exempelvis marknaden för ris som är viktig för livsmedelstryggheten. OECD/FAO bedömer dock att det även de kommande åren kommer att finnas ett tillräckligt stort utbud av livsmedel globalt och att det främsta hotet mot livsmedelstryggheten även fortsatt är att många människor inte har råd med tillräckligt med näringsriktig mat.⁹

2 Rekommendationer från internationella organisationer

Internationella organisationer och grupper av länder har kommit med rekommendationer om åtgärder för att mildra den akuta livsmedelskrisen och främja en tryggare global livsmedelsförsörjning. Några gemensamma nämnare i dessa rekommendationer summeras nedan.

2.1 Främja globala samarbeten och gemensamma åtaganden

Värdet av samordnade globala lösningar för att hantera livsmedelskrisen har lyfts fram och flera initiativ till stärkt samarbete och samordning har tagits.¹⁰ Ett exempel är *Global Crisis Response Group on Food Energy and Finance*, samordnad av FN:s generalsekreterare, som ska bidra med kunskapsunderlag till beslutsfattare för att hjälpa dessa att hitta gemensamma lösningar. Ett annat exempel är *Global Alliance for Food Security*, samordnad av G7 och Världsbanken, som ska fungera som en plattform för stärkt samarbete mellan länder, organisationer, civilsamhälle och privata sektorn för att hantera livsmedelskrisen.

---

⁹ OECD/FAO (2022). *OECD-FAO Agricultural Outlook 2022-2031*.

¹⁰ Se t.ex. G7 (2022). *Statement on the invasion of Ukraine by armed forces of the Russian Federation*. Extraordinary Agriculture Ministers' Meeting Mars 2022.

2.2 Stödja sårbara grupper och länder

De höga priserna slår särskilt hårt mot hushåll med låga inkomster som lägger en hög andel av sina inkomster på mat liksom mot fattiga länder med ett stort importberoende av livsmedel. En återkommande rekommendation har därför varit att genom *riktade* åtgärder stödja de mest sårbara grupperna i samhället, t.ex. genom sociala skyddsnet, livsmedelskuponger eller kontanta bidrag.¹¹ Länder har också uppmanats att utöka sina bidrag till FN:s livsmedelsprogram och andra humanitära organisationer samt att på olika sätt bistå sårbara länder, bl.a. genom finansiellt stöd.¹²

2.3 Värna om öppen handel och väl fungerande marknader

Den rekommendation som har tydligast koppling till handelspolitiken är att länder måste värna om en öppen regel-baserad handel och väl fungerande globala marknader för att stärka den globala livsmedelstryggheten.¹³ En utgångspunkt för denna rekommendation är att öppenhet för handel *sammantaget* har positiva effekter på livsmedelsförsörjningens olika dimensioner samt att de negativa effekter som kan uppstå för olika grupper bör hanteras med kompletterande åtgärder utanför handelspolitiken (*flanking measures*).

Internationell handel kan på olika sätt påverka de fyra huvudsakliga dimensionerna av livsmedelstrygghet: tillgänglighet, tillgång, utnyttjande (av näringsämnen) och stabilitet.¹⁴ En grundläggande funktion som handeln har är att den gör livsmedel tillgängliga för länder som inte har tillräckligt stor inhemsk produktion. Handel fungerar även som en buffert vid tillfälliga minskningar i den inhemska produktionen, t.ex. till följd av extremväder, spridning av växtskadegörare eller smittsamma djursjukdomar. Denna buffertfunktion bidrar till både tillgänglighet och stabilitet.

En väl fungerande handel kan vidare leda till att jordbruksvaror produceras där det är mest effektivt samt till spridning av teknologi för att höja produktiviteten i

¹¹ Se t.ex. FAO (2022). *Food and Agriculture Organisation (FAO) submission on "Covid-19 and Agriculture"*, G/AG/GEN/202; FAO, IMF, World Bank Group, WFP och WTO (2022). *Joint statement calling for urgent action to address the global food security crisis*. 15 juli 2022; G7 (2022). *G7 Statement on Global Food Security*. Juni 2022.

¹² Se t.ex. Världsbanken, IMF, WFP och WTO (2022). *Joint Statement: The Heads of the World Bank Group, IMF, WFP, and WTO Call for Urgent Coordinated Action on Food Security*. April 13, 2022.

¹³ OECD/FAO (2022). *OECD-FAO Agricultural Outlook 2022-2031*. Världsbanken, IMF, WFP och WTO (2022). *Joint Statement: The Heads of the World Bank Group, IMF, WFP, and WTO Call for Urgent Coordinated Action on Food Security*. April 13, 2022; AMIS (2022d). *Joint statement of the extraordinary meeting of the AMIS*

¹⁴ Se t.ex. Brooks, J. and A. Matthews (2015), *Trade Dimensions of Food Security*, OECD Food, Agriculture and Fisheries Papers, No. 77; OECD (2020). *Getting the policy mix right for global food security and nutrition*. Agriculture policy brief. FAO (2022). *The State of Agricultural Commodity Markets 2022*.

jordbruket, vilket ökar tillgängligheten. Detta kan i sin tur också medföra lägre priser på livsmedel och bättre förutsättningar för människor att köpa mat och därmed öka tillgången. Deltagande i internationell handel bidrar även till ökade inkomster och tillväxt och påverkar på detta sätt människors köpkraft och tillgång till livsmedel. När det gäller frågan om nutrition kopplad till livsmedelstrygghet, utnyttjandet, har handel en roll genom att bidra till att utbudet av livsmedel kan bli mer diversifierat på den inhemska marknaden.

Ett antal länder har vidtagit handelsliberaliserande åtgärder för att mildra effekterna av de höga livsmedelspriserna genom bl.a. sänkta tullar för livsmedel eller avskaffade krav på importtillstånd.¹⁵ I slutet av maj rapporterades att ca 20 länder infört åtgärder för att underlätta handeln med livsmedel. Merparten av dessa länder var utvecklingsländer.¹⁶

2.4 Avstå från att använda exportrestriktioner

Länder har uppmanats att avstå från att använda exportrestriktioner för livsmedel och konstgödsel så att den internationella handeln kan fortsätta att fylla sin viktiga funktion.¹⁷ Exportrestriktionerna har negativa effekter genom att de bidrar till högre och mer volatila världsmarknadspriser, sämre möjligheter att använda den globala marknaden som en buffert samt ett skadat förtroende för det globala handelssystemet.¹⁸ Vidare kan införandet av exportrestriktioner leda till dominoeffekter, dvs. att andra länder reagerar genom att införa egna exportrestriktioner.¹⁹ Även i de länder som inför exportrestriktionerna kan negativa effekter uppstå, bl.a. lägre inkomster och missnöje bland inhemska jordbrukare, risk för byte till andra, mindre effektiva grödor samt skadade handelsrelationer.²⁰

¹⁵ Några exempel på länder som tillfälligt har sänkt tullar på vissa livsmedel är Brasilien, Filippinerna och Mexiko. Uppgifterna är hämtade från [Global Trade Alert](#)

¹⁶ WTO (2022). [WTO | 2022 News items - DDG Paugam: WTO is actively participating in efforts to preserve global food security](#) (

¹⁷ Se bl.a. Världsbanken, IMF, WFP och WTO (2022). *Joint Statement: The Heads of the World Bank Group, IMF, WFP, and WTO Call for Urgent Coordinated Action on Food Security*. April 13, 2022. FAO (2022). *Food and Agriculture Organization (FAO) submission on "Covid-19 and Agriculture"*. G/AG/GEN/202

¹⁸ FAO (2022). *Food and Agriculture Organization (FAO) submission on "Covid-19 and Agriculture"*. G/AG/GEN/202.

¹⁹ Espitia A., Rocha N. och Ruta M. (2020), *Covid-19 and Food Protectionism. The Impact of the Pandemic and Export Restrictions on World Food Markets*. World bank Policy Research paper 9253.

²⁰ [How Indonesia's brief palm oil ban impacted the global food market | Devex](#)

Hittills under 2022 har 27 länder tillämpat exportrestriktioner för olika livsmedel och fem länder detsamma för konstgödsel. Som mest har exportrestriktionerna täckt motsvarande 17 procent av kalorierna i den globala livsmedelshandeln för att därefter sjunka till 7 procent.²¹ Motsvarande siffror under pandemiåret 2020 var 7 respektive 0,3 procent.²²

WTO:s regler i Gatt medger att länder använder exportrestriktioner *tillfälligt* för att förebygga eller avhjälpa *kritisk brist* på livsmedel.²³ För utvecklade länder och utvecklingsländer som är netto-exportörer av det aktuella livsmedlet gäller även kompletterande bestämmelser i jordbruksavtalet om att ta hänsyn till importerande länders livsmedelstrygghet samt att notifiera åtgärderna. Endast en mindre andel av de exportrestriktioner som har införts hittills under 2022 har dock notifierats till WTO.

2.5 Stärka transparens, övervakning och policydialog

Värdet av transparens, övervakning och god policydialog lyfts återkommande fram som viktiga verktyg för väl fungerande marknader.²⁴ Tillförlitlig information om marknadsförhållanden och policyåtgärder minskar osäkerheten för marknadens aktörer och är avgörande för att marknaden ska anpassa sig till chocker som påverkar utbud och efterfrågan. Den bidrar också till att risker och flaskhalsar i leveranskedjorna kan identifieras och att beslutsfattare kan fatta välgrundade beslut i kritiska situationer. Vid brist på transparens finns risk för minskat förtroende mellan handelspartners och eskalerande användning av kontraproduktiva åtgärder vid höga priser såsom hamstring och exportrestriktioner.

Ett initiativ för ökad transparens utanför WTO är *Agricultural Market Information System* (AMIS) som initierades 2011 av G20. AMIS är en plattform för bevakning av marknadssituationen och policyåtgärder för basgrödorna vete, majs, ris och sojabönor samt för koordinering av lämpliga åtgärder i kritiska situationer. Totalt deltar 28 länder och sekretariatet för AMIS består av tio internationella organisationer, däribland OECD och WTO.²⁵ Åtaganden om att stärka finansieringen av AMIS har gjorts av G7 som ett svar på den rådande situationen. G7 har också har efterlyst en utvidgad bevakning av insatsvarumarknaderna.²⁶

²¹ AMIS (2022a). *Market Monitor*. No 98. Maj 2022.

²² Uppgifter hämtade den 16 augusti från IFPRI, *Food and Fertilizer Export Restrictions Tracker*, [Food & Fertilizer Export Restrictions Tracker | Tableau Public](#).

²³ Det är också möjligt att åberopa undantagsartikeln eller säkerhetsundantaget i GATT om syftet med exportrestriktionerna faller under dessa artiklar.

²⁴ FAO (2022). *The State of Agricultural Commodity Markets 2022*. OECD (2022). *The role of transparency in avoiding a COVID-19 induced food crises*. FAO (2021). *Enhancing transparency in agri-food trade*. Trade Policy Brief.

²⁵ [Agricultural Market Information System: About \(amis-outlook.org\)](#)

²⁶ G7 (2022). *Pathways Towards Sustainable Food Systems in Times of Crises*. G7 Agriculture Ministers' Communiqué. Maj 2022.

2.6 Insatser för att öka utbudet av livsmedel

Länder som har möjlighet att öka utbudet av livsmedel har uppmanats till det på de globala marknaderna. Bland annat genom att öka jordbruksproduktionen, begränsa användning av jordbruksgrödor till biobränslen, använda livsmedelslager på ett sätt som inte stör handeln, genomföra diplomatiska och praktiska insatser för att möjliggöra export av jordbruksvaror från Ukraina samt att upprätthålla jordbruksproduktionen i Ukraina.²⁷ EU är en aktör som har vidtagit åtgärder i detta sammanhang.²⁸

Vikten av att säkra tillgången till konstgödsel har också uppmärksamrats och länder har uppmanats att tillfälligt öka produktionen av konstgödsel om de har möjlighet till detta, liksom att använda konstgödsel mer effektivt och ansvarsfullt samt att göra investeringar i hållbar (fossil-fri) produktion av gödningsmedel.²⁹

2.7 Diversifiera livsmedelskällorna

Ett sätt att stärka motståndskraften i livsmedelssystemet och bidra till ökad livsmedelstrygghet är att diversifiera livsmedelskällorna. Internationella organisationer betonar vikten av att i synnerhet länder som är beroende av livsmedelsimport ökar antalet handelspartners. Ett fåtal länder har i nuläget livsmedelsimport från många olika exporterande länder. I de flesta länder är importen koncentrerad vad gäller både varor och handelspartners, vilket medför en sårbarhet vid chocker.³⁰ På temat diversifiering har det även framhållits att en ökad och mer diversifierad livsmedelsproduktion i importberoende fattiga länder är ett viktigt medel för ökad livsmedelstrygghet.³¹ Samtidigt kan diversifiering försvåras av att exporten av vissa varor, till exempel soja och ris, nästan uteslutande kommer från ett fåtal länder.

---

²⁷ G7 (2022). FAO, IMF, World Bank Group, WFP och WTO (2022). *Joint statement calling for urgent action to address the global food security crisis*. 15 juli 2022.

²⁸ EU har exempelvis försökt att praktiskt underlätta Ukrainas livsmedelsexport genom s.k. *Solidarity Lanes*. Vidare har tillfälliga undantag från de stödregler som gäller i EU införts för att öka jordbruksproduktionen, t.ex. tillåts produktion på mark som annars skulle vara i obligatorisk träda.

²⁹ [Chair's Statement: Roadmap for Global Food Security-Call to Action - United States Department of State](#); G7 (2022). *Pathways Towards Sustainable Food Systems in Times of Crises*

³⁰ [Berlin Ministerial Conference "Uniting for Global Food Security" - Conclusions by the Chairs - World | ReliefWeb](#); FAO (2022). *The State of Agricultural Commodity Markets 2022. The geography of food and agricultural trade: Policy approaches for sustainable development*.

³¹ FAO (2022). *The State of Agricultural Commodity Markets 2022. The geography of food and agricultural trade: Policy approaches for sustainable development*.

2.8 Främja hållbar produktivitetstillväxt i jordbruket

Den globala befolkningen förväntas öka med ca 2 miljarder människor till 2050 enligt FN.³² Samtidigt står jordbruket inför stora utmaningar till följd av klimatförändringarna, markförstöring, förlust av biologisk mångfald m.m. För att kunna öka produktionen av näringsriktiga livsmedel till en växande befolkning, utan att mer resurser tas i anspråk och med minskade utsläpp av växthusgaser, krävs en hållbar produktivitetstillväxt i jordbruket.³³ Ökad produktivitet är särskilt viktig i fattiga länder pga. att den låga nivån på produktiviteten idag och den fattigdomsminskande effekt tillväxt i jordbrukssektorn har.³⁴

Enligt en scenarioanalys gjord av OECD och FAO skulle den genomsnittliga produktiviteten i jordbruket globalt behöva öka med 28 procent de kommande tio åren för att nå hållbarhetsmål 2 (ingen hunger) samtidigt som jordbrukets utsläpp av växthusgaser minskar i en takt som gör det möjligt att nå målen i Parisavtalet. Detta är en tre gånger så hög produktivitetsökning som den som uppmättes för det gångna årtiondet.³⁵ Det är alltså centralt för den globala livsmedelsförsörjningen på lång sikt att länder bedriver en politik som skapar förutsättningar för produktivitetstillväxt i jordbruket. Detta gäller inom ramen för jordbrukspolitiken (se nedan) men även andra områden. Här finns exempelvis möjligheter för handelspolitiken *utanför* jordbruksområdet att bidra genom att underlätta spridning av och bidra till sänkta kostnader för användning av nya tekniska och digitala lösningar i jordbruket.

2.9 Ställa om stödet till jordbrukssektorn för att bidra till hållbara livsmedelssystem

Livsmedelssystemen har tre utmaningar som ska mötas för att de ska vara hållbara. De ska leverera tillräckligt med näringsriktig mat till en växande världsbefolkning; bidra till försörjning för de människor som arbetar i livsmedelskedjan och produktionen ska ske på ett hållbart sätt som också minskar utsläppen av växthusgaser.³⁶ Flera internationella organisationer har konstaterat att jordbrukspolitiken globalt sett inte i tillräcklig omfattning är inriktad på att hantera dessa utmaningar.

Under perioden 2019 – 2021 fick jordbrukssektorn i OECD-länderna och tillväxtekonomierna tillsammans mer än 800 miljarder USD i stöd per år.³⁷ Endast

³² FN (2019). *Growing at a slower pace, world population is expected to reach 9.7 billion in 2050 and could peak at nearly 11 billion around 2100* (artikel)

³³ OECD/FAO (2022a). *OECD-FAO Agricultural Outlook 2022 -2031*.

³⁴ Fuglie K., Madhur G., Aparajita G., and William F. M. (2020). *Harvesting Prosperity: Technology and Productivity Growth in Agriculture*. Washington, DC: World Bank.

³⁵ OECD/FAO (2022a). *OECD-FAO Agricultural Outlook 2022 -2031*.

³⁶ [The triple challenge - OECD](#)

³⁷ OECD/FAO (2022). *Agricultural Policy Monitoring and Evaluation 2022*. OECD och FAO:s övervakning omfattar alla OECD-medlemmar och 11 tillväxtekonomier (Argentina, Brasilien,

13 procent av detta belopp användes till allmänna tjänster till jordbrukssektorn. Denna andel var lägre än två decennier tidigare. Ungefär hälften av det totala stödet till jordbrukssektorn hörde till kategorin mest handelsstörande. Sådana stöd medför negativa effekter för effektivitet, klimat, miljö, rättvisa och global livsmedelstrygghet. OECD och FAO m.fl. menar därför att det behövs en förändrad inriktning (*re-orientation, repurposing*) på stöden till jordbrukssektorn så att resurserna används mer effektivt, främjar högre produktivitet och bidrar mer till de globala hållbarhetsmålen.³⁸ Grunden i en sådan omorientering är att handelsstörande stödformer måste fasas ut och ersättas med stöd till kollektiva nyttigheter och viktiga allmänna tjänster för jordbrukssektorn. Det kan handla om t.ex. satsningar på forskning och utveckling och innovationssystem som kan leda till att klimatsmart och produktivitetshöjande teknik utvecklas, inspektioner och kontroller för stärkt biosäkerhet och infrastruktur som kan bidra till mer välfungerande marknader, minskade livsmedelsförluster m.m.

3 WTO:s arbete och global livsmedelsförsörjning

Under WTO:s ministermöte i juni 2022, MC12, var den globala livsmedelskrisen i fokus och WTO:s medlemmar lyckades enas om två viktiga dokument kopplade till frågan. Dels ett beslut om undantag från exportrestriktioner för uppköp till FN:s livsmedelsprogram, dels en deklaration om akuta åtgärder för en stärkt livsmedelstrygghet.

3.1 Det reguljära arbetet

WTO kan bidra till bättre förutsättningar för global livsmedelstrygghet både genom det reguljära arbetet i relevanta kommittéer samt genom förhandlingsfunktionen. Ett väl fungerande reguljärt arbete i WTO:s jordbrukskommitté kan bidra till transparens, förutsägbarhet och förtroende mellan handelspartners och därmed till väl fungerande marknader. Detta förutsätter dock att WTO-medlemmarna respekterar sina notifieringsåtaganden samt att de deltar på ett konstruktivt sätt i den övervakning och granskning som sker inom ramen för WTO:s jordbrukskommitté. Här finns betydande utrymme för förbättringar och flera förslag om stärkt transparens har lagts fram av WTO-medlemmar, inklusive EU.

Jordbrukskommittén kommer att vara ansvarig för uppföljningen av deklarationen om livsmedelstrygghet, vilket bl.a. inkluderar att ett arbetsprogram ska tas fram för att behandla frågor av intresse för nettoimporterande utvecklingsländer och minst

---

Filippinerna, Indien, Indonesien, Kazakstan, Kina, Ryssland, Sydafrika, Ukraina, Vietnam). Stödmåttet inkluderar både budgetfinansierade stöd och stöd i form av högre inhemska marknadspriser än världsmarknadspriserna till följd av den förda handels- och jordbrukspolitiken.
³⁸ OECD/FAO (2022). *Agricultural Policy Monitoring and Evaluation 2022*. FAO, UNDP and UNEP (2021). *A multi-billion-dollar opportunity – Repurposing agricultural support to transform food systems*. IFPRI (2022). *Global Food Policy Report 2022*. [WTO | 2022 News items - DDG Paugam calls on WTO Chairs Programme to contribute fresh ideas to food security debate](#)

utvecklade länder kopplade till reformer av reglerna för jordbrukshandeln.³⁹ Även SPS-kommittén berörs av uppföljningen från MC12 genom den SPS-deklaration om nya utmaningar som antogs.⁴⁰ Enligt deklarationen ska ett arbetsprogram antas för att undersöka hur tillämpningen av SPS-avtalet påverkas av nya utmaningar samt kan bidra på en rad olika områden, bl.a. till ökad livsmedelstrygghet och hållbara livsmedelssystem.

3.2 Förhandlingsfunktionen

En annan central del av WTO:s arbete kopplat till livsmedelstrygghet är förhandlingsfunktionen. Jordbruksförhandlingarna har trots att de inleddes för drygt 20 år sedan gett ett begränsat resultat.⁴¹ Vid MC12 kunde medlemmarna inte enas om något arbetsprogram för fortsatta förhandlingar pga. alltför stora skillnader i positioner, bl.a. om regler för stöd i samband med offentlig lagerhållning för livsmedelsförsörjning (*public stockholding*). Förhandlingar kan dock ändå ske inför MC13 med stöd av mandatet om reformer av de multilaterala reglerna för jordbrukshandeln i jordbruksavtalets artikel 20. Enligt mandatet ska hänsyn tas till s.k. non-trade-concerns i reformprocessen, vilka inkluderar livsmedelstrygghet. WTO:s ledning har framhållit att nya idéer och ansatser behövs för att reformera reglerna för jordbrukshandeln och bidra till ökad livsmedelstrygghet och miljömässig hållbarhet.⁴² Det tycks alltså finnas ett visst momentum för nytänkande när de gäller jordbruksförhandlingarna.

4 Möjliga vägar framåt på handelspolitikens område

Handelspolitiken måste användas som ett verktyg för att bidra till en tryggare global livsmedelsförsörjning. Det gäller såväl den handelspolitik som påverkar jordbrukshandeln direkt men också den som påverkar *förutsättningarna* för jordbruksproduktionen och som rör andra varor än jordbruksvaror eller tjänster. Här diskuteras några möjliga vägar framåt.

---

³⁹ En del av arbetet ska handla om kartläggning av befintliga flexibiliteter i WTO:s regler för jordbrukshandeln.

⁴⁰ WT/MIN(22)/27.

⁴¹ Bland de resultat som har åstadkommit kan dock nämnas ministerbeslutet om exportkonkurrens från MC10 (2015) och beslutet om undantag från exportrestriktioner för uppköp till FN:s livsmedelsprogram från MC12.

⁴² WTO (2022). [WTO | 2022 News items - DDG Paugam calls on WTO Chairs Programme to contribute fresh ideas to food security debate](#)

4.1 Öka transparens och policydialog

Det finns ett behov av bättre tillämpning av befintliga notifieringsregler i WTO liksom i vissa fall skärpta regler för transparens. Som exempel kan nämnas att de notifieringar av exportrestriktioner som gjorts till WTO ger en liten del av den verkliga bilden, vilket både hänger samman med att vissa länder inte notifierar som de ska och att kravet på notifiering inte gäller alla WTO-medlemmar.

Enligt deklARATIONEN om livsmedelsförsörjning ska sekretariatet, i samarbete med andra organisationer, regelbundet förse medlemmarna med en uppdatering om handels- och marknadssituationen mot bakgrund av den rådande situationen med höga och volatila priser. Detta åtagande kommer att följas upp i jordbrukskommittén och kan bidra till ökad transparens.

Jordbrukskommittén är ett viktigt forum för granskning och diskussion om länders jordbrukspolitik och stödprogram. EU kan fortsätta att bidra till en god dialog genom att ge gedigna svar på andra länders frågor om EU:s stödsystem samt genom att ställa relevanta frågor om andra länders politik. **I kommande granskning och dialog i jordbrukskommittén skulle EU kunna ha ett extra fokus i frågorna till andra medlemmar på effekter av olika stöd och program på livsmedelstryggheten.**

Även **initiativ utanför WTO kan bidra till ökad transparens.** Under den pågående livsmedelskrisen har frågan om en utvidgning av AMIS bevakningsarbete till fler basgrödor och insatsmedel till jordbruket aktualiserats.⁴³ **Det kan vara särskilt relevant att inkludera kvävegödsel i AMIS arbete, givet betydelsen för avkastningen i jordbruket.** På sikt skulle det också kunna vara intressant att följa marknads- och policyutvecklingen för fossilfri kvävegödsel som kan bidra till klimatomställningen i jordbruket.

4.2 Sprida evidens om exportrestriktioners effekter i de länder som använder dem

Trots uppmaningarna att avstå från exportrestriktioner har sådana åtgärder använts i relativt stor omfattning under den pågående livsmedelskrisen (och i större omfattning än under pandemin). Att skärpa WTO-regelverket för exportrestriktioner, utöver det beslut som togs under MC12, är sannolikt svårt eftersom flera utvecklingsländer värnar om det befintliga handlingsutrymmet att använda exportrestriktioner i krissituationer. Striktare regler för exportrestriktioner skulle dock kunna bidra till större rättigheter för importerande länder i WTO-systemet. Men det är troligtvis främst skärpta bestämmelser om transparens som kan bli aktuellt att försöka komma överens om inom WTO i närtid.

---

⁴³ G7 (2022). *G7 Statement on Global Food Security*. Juni 2022.

Ett sätt att verka för att länder ska avstå från att införa exportrestriktioner (utan att ändra WTO-regelverket) kan vara att **sprida evidens om restriktionernas ekonomiska effekter i de länder som inför dem**. Alltså att vädja till länders egenintressen. **Att presentera och diskutera kvantitativa studier och fallstudier vid en informell session i WTO kan vara ett sätt att visa på vikten av en ökad återhållsamhet.**

4.3 Sänka tillämpade MGN-tullar för livsmedel för att bidra till lägre priser

Många länder har i genomsnitt höga tillämpade tullar på livsmedel, vilket kan bidra till högre priser på den inhemska marknaden. Det drabbar särskilt fattiga hushåll som lägger en stor del av sina inkomster på livsmedel. Vidare lägger kvinnor ofta en större andel av sin inkomst på hushållsutgifter än män, i såväl låg- som höginkomstländer⁴⁴ och riskerar därför att drabbas hårdare ekonomiskt än män av ökade livsmedelspriser. Tullsänkningar för just livsmedel kan således ha positiva effekter såväl för fattiga hushåll som för kvinnors ekonomiska egenmakt.⁴⁵

Den liberalisering av tullar som har skett genom frihandelsavtal har medfört en begränsad aptit bland WTO:s medlemmar att förhandla om bindande multilaterala tullsänkningar på jordbruksområdet. **Multilateral liberalisering av tullar är dock fortfarande viktig för en öppen och väl fungerande handel och för en starkt livsmedelstrygghet.** Sådan liberalisering kan bidra till ökad effektivitet, bättre möjligheter för små länder med begränsat förhandlingskapital att integreras i den globala handeln samt till en mer möjliggörande miljö för diversifiering av import.⁴⁶ Vidare gynnas handel inom globala värdekedjor av multilateral liberalisering och skapar möjligheter för alla länder att delta.⁴⁷ I brist på förutsättningar att förhandla fram bindande åtaganden om sänkningar av mest-gynnad-nations-tullar (MGN-tullar) kan länder genom unilaterala initiativ sänka sina tillämpade MGN-tullar långsiktigt. WTO-medlemmarna skulle kunna uppmuntras att dela erfarenheter av sådana unilaterala initiativ när deklARATIONEN om livsmedelstrygghet följs upp i WTO:s jordbrukskommitté.

⁴⁴ FAO, IFAD, UNICEF, WFP and WHO (2017). *The State of Food Security and Nutrition in the World 2017, Building resilience for peace and food security*. Rome, FAO.

⁴⁵ Negativa effekter av tullsänkningar kan dock uppstå för småbrukare i utvecklingsländer till följd av ökad konkurrens och lägre priser, vilket kräver kompletterande åtgärder utanför handelspolitiken.

⁴⁶ OECD (2019). *The evolution of the treatment of agriculture in preferential and regional trade agreements*.

⁴⁷ OECD (2020), *Global value chains in agriculture and food: A synthesis of OECD analysis*, OECD Food, Agriculture and Fisheries Papers, No. 139, OECD Publishing, Paris.

4.4 Bidra med idéer om reform av WTO:s regelverk för interna jordbruksstöd

De stora skillnaderna i positioner om bl.a. stöd i samband med offentlig lagerhållning för livsmedelsförsörjning liksom den begränsade kompromissviljan har skapat stora låsningar i jordbruksförhandlingarna i WTO. Därför har WTO:s generaldirektör uppmanat medlemmarna att komma med nya idéer om hur förhandlingarna ska kunna tas vidare. En jordbruksretreat ska hållas av generaldirektören under hösten. Flera WTO-medlemmar har förespråkat nya ansatser samt ett ökat fokus på livsmedelstrygghet och klimat i jordbruksförhandlingarna.

WTO har en nyckelroll när det gäller förhandlingar om minskade handelsstörande stöd till jordbruket. Detta eftersom det är en fråga som inte kommer att lösas genom åtaganden i frihandelsavtal. Det är alltså särskilt viktigt att vitalisera förhandlingarna om interna stöd inför MC13. **För svensk del bör det vara prioriterat att inom EU-kretsen bidra med idéer om hur ett nytt WTO-regelverk för de interna jordbruksstöden kan utformas för att bidra till ett mer klimatvänligt jordbruk och en tryggare global livsmedelsförsörjning.** Faktorer som kan beaktas i ett sådant arbete är bl.a. vikten av att ett nytt regelverk uppfattas som rättvist, behovet av ökad produktivitet i jordbruket, trenden med ökad användning av handelsstörande stöd i tillväxtekonomier samtidigt som syd-syd handeln ökar.

4.5 Stödja digitalisering av jordbruket genom handelspolitiken

Digital teknik lyfts fram som central för den långsiktiga omställningen till mer hållbara livsmedelssystem.⁴⁸ De digitala verktygen ger bl.a. möjlighet att använda insatsmedel med större precision, öka transparensen och spårbarheten i leveranskedjorna samt att automatisera moment i produktionen. De digitala lösningarna kan både bidra till att minska jordbrukets miljö- och klimatpåverkan samt till ökad produktivitet. Det är inte bara större jordbruk som gynnas av tillgång till ny teknik, även småbrukare kan gynnas om teknik anpassad till deras ekonomiska och sociala förutsättningar sprids.⁴⁹ Det finns dock fortfarande en rad olika hinder mot användning av digital teknik som gör att småbrukare i utvecklingsländer inte gynnas i samma omfattning som i utvecklade länder, bl.a. bristande tillgång till digitala verktyg och internetuppkoppling (*digital divide*).

⁴⁸ FAO (2022). *Food and Agriculture Organization (FAO) submission on "Covid-19 and Agriculture"*. G/AG/GEN/202. FAO (2022). *The State of Agricultural Commodity Markets 2022*. IFPRI (2022). *Global Food Policy Report 2022*. OECD (2022). *The digitalisation of agriculture. A literature review and emerging policy issues*.

⁴⁹ Fuglie K., Madhur G., Aparajita G., and William F. M. (2020). *Harvesting Prosperity: Technology and Productivity Growth in Agriculture*. Washington, DC: World Bank.

Kostnaderna rapporteras vara ett av de större hindren mot ökad användning av digitala verktyg i jordbruket.⁵⁰ Handelspolitik kan bidra till att minska kostnaderna genom att sänka eventuella tullar för de fysiska varorna och samt främja en mer öppen handel med de tjänster som är centrala för den digitala tekniken. Handelspolitiken kan även bidra till att värna gränsöverskridande flöden av data, t.ex. genom att länder åtar sig att inte införa omotiverade datalokaliseringskrav vilket är nödvändigt för användning av digitala verktyg. Det kan därför vara **relevant med analys av möjliga sätt att genom multilaterala eller plurilaterala avtal bidra till digitaliseringen av jordbruket och därigenom till hållbar produktivitetstillväxt.** Det pågående e-handelsinitiativet i WTO skulle kunna bidra till ökad teknikspridning i framtiden genom förbättrade villkor för digital handel. En eventuell utvidgning av informationsteknikavtalet är ytterligare en möjlighet för att nå positiva effekter för jordbrukssektorn.

4.6 Driva en handelspolitik som bidrar till klimatomställningen i jordbruket

Jordbrukssektorn påverkas i hög grad av klimatförändringar samtidigt som sektorn står för en betydande andel av de globala utsläppen av växthusgaser. Som har nämnts ovan har effekterna av klimatförändringarna bidragit till sämre skördar i vissa delar av världen och en försämrad livsmedelstrygghet. Det är därför viktigt att **underlätta handel med teknik som kan bidra till såväl anpassning till klimatförändringarna som till minskade utsläpp från jordbrukssektorn.** Det kan också gynna jordbrukssektorns omställning att underlätta handel med varor och tjänster som används för framställning och lagring av förnybar energi. Inte minst för att god tillgång till konkurrenskraftig förnybar energi är avgörande för framställning av fossil-fri kvävegödsel. En sådan liberalisering skulle kunna ske inom ramen för ett plurilateralt klimatavtal i WTO.⁵¹ **I diskussioner om ett eventuellt klimatavtal är det således viktigt att uppmärksamma potentialen att bidra till klimatarbetet i jordbrukssektorn.**

---

⁵⁰ OECD (2022). *The digitalisation of agriculture. A literature review and emerging policy issues.*

⁵¹ Se t.ex. Kommerskollegium (2021). *Trade and Climate Change – promoting climate goals with a WTO agreement.*

4.7 Hitta former för diskussion om handelns roll för hållbara livsmedelssystem i WTO

Vikten av en bred och holistisk ansats i arbetet med hållbara livsmedelssystem är ett återkommande budskap från internationella organisationer. Inom WTO kan det dock vara svårt att arbeta med hållbara livsmedelssystem med en sådan bred ansats. Exempelvis har EU-kommissionen konstaterat att det inte finns något specifikt forum i WTO där det skulle gå att utveckla en sammanhängande strategi för de handelsrelaterade aspekterna av omställningen till hållbara livsmedelssystem.⁵²

Vid MC12 antogs två deklARATIONER som hänvisar till hållbara livsmedelssystem, dels deklARATIONEN om livsmedelsförsörjning, dels deklARATIONEN om tillämpningen av SPS-avtalet och nya utmaningar. Det innebär att handel och hållbara livsmedelssystem i någon mån kommer att diskuteras i såväl jordbrukskommittén som SPS-kommittén. Det kan dock även finnas kopplingar mellan arbetet i andra kommittéer i WTO (plus de strukturerade diskussioner om handel och miljömässig hållbarhet, TESSD) och hållbara livsmedelssystem. En fråga som kan diskuteras är därför hur handelns roll för hållbara livsmedelssystem berör andra delar av WTO:s arbete och hur dessa frågor kan fångas upp i såväl det reguljära arbetet som förhandlingsfunktionen i WTO.

4.8 Bevaka utvecklingsperspektivet i EU-diskussioner om krav på produktionsmetoder för import

Ett område på EU-nivå som är viktigt att följa är eventuella förslag om krav på produktionsmetoder för import av jordbruksvaror, s.k. autonoma åtgärder. I de fall sådana förslag omfattar jordbruksvaror av intresse för utvecklingsländer finns risk för negativa effekter för utvecklingsländers marknadstillträde till EU, i synnerhet för små producenter. Eftersom jordbruksexport är en viktig inkomstkälla i många utvecklingsländer finns här en indirekt koppling till livsmedelstrygghet.

I kommissionens rapport om hälso- och miljökrav på importerade jordbruksprodukter (inklusive s.k. spegelklausuler) konstaterades att hänsyn ska tas till utvecklingsmål för åtgärder på EU-nivå som kan påverka utvecklingsländer.⁵³ Från svensk sida efterlystes dock ett tydligare och starkare budskap från kommissionen om vikten av att EU analyserar och tar hänsyn till effekter för utvecklingsländers export. En sådan analys liksom en bedömning av eventuella målkonflikter med bl.a. globalt hållbarhetsmål 1 (ingen fattigdom) borde utgöra en

⁵² EU-kommissionen (2022). *Rapport från Kommissionen till Europaparlamentet och Rådet (2022). Tillämpning av EU:s hälso- och miljönormer på importerade jordbruks- och livsmedelsprodukter.* COM(2022) 226 final.

⁵³ EU-kommissionen (2022). *Rapport från Kommissionen till Europaparlamentet och Rådet (2022). Tillämpning av EU:s hälso- och miljönormer på importerade jordbruks- och livsmedelsprodukter.* COM(2022) 226 final.

uttalad del av den fall-till-fall-bedömning som kommissionen förespråkar ska föregå eventuella förslag om autonoma åtgärder. **I de fall förslag till autonoma åtgärder läggs fram är det viktigt att bevaka att bestämmelser inkluderas för att underlätta för små producenter i utvecklingsländer att få tillträde till EU-marknaden**, t.ex. genom samarbete och kapacitetsuppbyggnad, generösa genomförandeperioder och, när det är möjligt, anpassning av kraven till de små producenternas förutsättningar.

Källor

Brooks, J. and A. Matthews (2015), *Trade Dimensions of Food Security*, OECD Food, Agriculture and Fisheries Papers, No. 77, OECD Publishing, Paris.
<http://dx.doi.org/10.1787/5js65xn790nv-en>

Espitia A., Rocha N. och Ruta M. (2020). *Covid-19 and Food Protectionism. The Impact of the Pandemic and Export Restrictions on World Food Markets*. World bank Policy Research paper 9253.

EU-kommissionen (2022). *Rapport från Kommissionen till Europaparlamentet och Rådet (2022). Tillämpning av EU:s hälso- och miljönormer på importerade jordbruks- och livsmedelsprodukter*. COM(2022) 226 final.

FAO, IMF, World Bank Group, WFP och WTO (2022). *Joint statement calling for urgent action to address the global food security crisis*. 15 juli 2022.

FAO, UNDP and UNEP (2021). *A multi-billion-dollar opportunity – Repurposing agricultural support to transform food systems*.

FAO, IFAD, UNICEF, WFP and WHO (2017). *The State of Food Security and Nutrition in the World 2017, Building resilience for peace and food security*. Rome, FAO.

FAO, IFAD, UNICEF, WFP and WHO (2021). *The State of Food Security and Nutrition in the World 2021. Transforming food systems for food security, improved nutrition and affordable healthy diets for all*. Rome, FAO.

FAO (2022). *The State of Agricultural Commodity Markets 2022. The geography of food and agricultural trade: Policy approaches for sustainable development*.

FAO, IFAD, UNICEF, WFP and WHO. (2022). *The State of Food Security and Nutrition in the World 2022. Repurposing food and agricultural policies to make healthy diets more affordable*.

FAO (2022). *Food and Agriculture Organization (FAO) submission on “Covid-19 and Agriculture”*. G/AG/GEN/202.

FAO (2022). [FAO Food Price Index | World Food Situation | Food and Agriculture Organization of the United Nations](#)

FAO (2021). *Enhancing transparency in agri-food trade*. Trade Policy Brief.
[Enhancing transparency in agrifood trade \(fao.org\)](https://www.fao.org/trade-policy-briefs/enhancing-transparency-in-agrifood-trade/)

FN (2019). [Growing at a slower pace, world population is expected to reach 9.7 billion in 2050 and could peak at nearly 11 billion around 2100 | UN DESA | United Nations Department of Economic and Social Affairs](#)

Fuglie K., Madhur G., Aparajita G., and William F. M. (2020). *Harvesting Prosperity: Technology and Productivity Growth in Agriculture*. Washington, DC: World Bank.

G7 (2022). *Pathways Towards Sustainable Food Systems in Times of Crises*. G7 Agriculture Ministers' Communiqué. Maj 2022.

G7 (2022). *Statement on the invasion of Ukraine by armed forces of the Russian Federation*. Extraordinary Agriculture Ministers' Meeting Mars 2022.

G7 (2022). *G7 Statement on Global Food Security*. Juni 2022.

IEA (2022). *How the energy crisis is exacerbating the food crisis*. Commentary — 14 June 2022.

IFPRI (2022). *Global Food Policy Report 2022*.

OECD/FAO (2022). *OECD-FAO Agricultural Outlook 2022-2031*.

OECD/FAO (2022). *Agricultural Policy Monitoring and Evaluation 2022*.

OECD (2019). *The evolution of the treatment of agriculture in preferential and regional trade agreements*.

OECD (2020). *Global value chains in agriculture and food: A synthesis of OECD analysis*, OECD Food, Agriculture and Fisheries Papers, No. 139, OECD Publishing, Paris.

OECD (2020). *Getting the policy mix right for global food security and nutrition*. Agriculture policy brief.

OECD (2022). *The role of transparency in avoiding a COVID-19 induced food crises*.

OECD (2022). *The digitalisation of agriculture. A literature review and emerging policy issues*.

Världsbanken, IMF, WFP och WTO (2022). *Joint Statement: The Heads of the World Bank Group, IMF, WFP, and WTO Call for Urgent Coordinated Action on Food Security*. April 13, 2022.

WFP (2022). *Projected increase in acute food insecurity due to war in Ukraine*, 6 April 2022.

WTO (2022). [WTO | 2022 News items - DDG Paugam calls on WTO Chairs Programme to contribute fresh ideas to food security debate](#)

Webbsidor:

[Agricultural Market Information System: About \(amis-outlook.org\)](#)

[Food & Fertilizer Export Restrictions Tracker | Tableau Public.](#)

[Global Trade Alert](#)

[How Indonesia's brief palm oil ban impacted the global food market | Devex](#)

[The triple challenge - OECD](#)

Kommerskollegium är Sveriges myndighet för utrikeshandel, EU:s inre marknad och handelspolitik. Vår uppgift är att förbättra möjligheterna för internationell handel med utgångspunkt i öppenhet, klara spelregler och fri rörlighet på EU:s inre marknad.

Målet för vårt arbete är att bidra till en väl fungerande inre marknad, en extern handelspolitik i EU som bygger på frihandel samt ett öppet och starkt multilateralt handelssystem.

Vi förser regeringen med beslutsunderlag, utredningar och yttranden samt deltar i internationella möten och förhandlingar.

Kommerskollegiums Solvitcenter hjälper företag och privatpersoner som stöter på problem med den fria rörligheten. Vi är också värd för flera nätverk med näringslivsorganisationer och myndigheter som syftar till att utveckla förutsättningarna för handeln.

I vår roll som handelsmyndighet ingår dessutom att ge stöd till utvecklingsländer genom handelsrelaterat utvecklingssamarbete. Det sker bland annat genom kontaktpunkten Open Trade Gate Sweden som bistår exportörer från utvecklingsländer i deras handel med Sverige och EU.

Med våra utredningar och rapporter vill vi öka kunskapen om handelns betydelse för samhällsekonomin och för en global hållbar utveckling.

Kommerskollegium, september 2022. ISBN: 978-91-89742-01-7